

Itä-Suomi
Opetus- ja kulttuuritoimi

Hautausmaahan hautaamisen kieltäminen

Asia

Itä-Suomen aluehallintovirastossa on vireillä hautaustoimilain (457/2003) 26 §:n mukaisena valvonta-asiana Vaasan kaupungissa kiinteistöllä 905-416-1-68 sijaitsevan yksityisen hautausmaan valvonta. Kiinteistön omistaa Vaasan kaupunki.

Aluehallintovirastoon on 1.9.2025 saapunut yksityishenkilöltä yhteydenotto, jossa on kerrottu, että Vaasan kaupungissa sijaitsevalla yksityisellä Kullervon hautausmaalla ei ole tällä hetkellä laissa edellytettyä hautausmaan ylläpitäjää. Yhteydenoton mukaan lupa perustaa ja ylläpitää hautausmaata on aikoinaan myönnetty Vaasan Vapaa-ajattelijat ry:lle, joka on lakkautettu vuonna 2017. Hautausmaalle on yhteydenoton mukaan kuitenkin haudattu vainajia myös viime vuosina.

Asian selvittäminen

Aluehallintovirasto on selvittänyt Kullervon hautausmaan nykytilannetta tiedusteluilla Vaasan seurakuntayhtymälle ja Vaasan kaupungille. Aluehallintovirasto on lähettämillään tiedusteluilla pyrkinyt selvittämään muun muassa sitä, kuka hautausmaata nykyisin hoitaa, onko hautausmaalle haudattu vainajia viime vuosina ja mikä taho mahdolliset hautaukset on järjestänyt.

Vaasan seurakuntayhtymän vastauksessa aluehallintovirastolle on kerrottu muun ohella, että seurakuntayhtymän paikallisilta hautaustoimistoilta saamien tietojen perusteella Kullervon hautausmaalle on haudattu vainajia vuoden 2017 jälkeen sekä tuhkauurnissa että arkuissa. Seurakuntayhtymällä ei ole tiedossaan, onko hautausmaasta olemassa ajantasaista ja totuudenmukaista hautakarttaa, hautarekisteriä tai muuta dokumenttia nykyisistä hautapaikoista ja haudatuista vainajista.

Vaasan kaupungin vastauksessa aluehallintovirastolle on todettu, ettei kaupungille ole tietoa hautausmaalle haudattujen vainajien henkilöllisyyksistä.

Aluehallintovirasto on pyytänyt kansallisarkistosta jäljennöksen Kullervon hautausmaan perustamisluvasta. Opetusministeriön 23.12.1953 päivätyistä hautausmaan perustamisluvasta käy ilmi, että lupa perustaa hautausmaa Vaasan kaupungilta vuokratulle lahjoitusmaalle on myönnetty Vaasan Vapaa-ajattelijat ry -nimiselle yhdistykselle. Lupapäätöksessä on todettu, että asianomainen lääninlääkäri pitää noin 8 kilometrin päässä Vaasan

kaupungista sijaitsevaa 2000 neliömetrin suuruista aluetta hautausmaaksi soveliaana. Alueen kunnostamiseen ja kunnossapitoon sekä käyttämiseen nähden on noudatettava voimassa olevan terveydenhoitosäännön määräyksiä. Lupa-asiakirjaan on liitetty erilaisia karttaotteita ja piirustuksia, joista ilmenee hautausmaa-alue ja sen rajat.

Yhdistysrekisterin tietopalvelusta otetun otteen mukaan Vaasan Vapaa-ajattelijat r.y. on perustettu vuonna 1949. Yhdistys on lakkautettu 20.1.2017 alkaen.

Aluehallintovirasto on tehnyt 30.9.2025 valvontakäynnin Kullervon hautausmaalle. Valvontakäynnillä on havaittu, että hautausmaalla on arviolta yhteensä 80–90 hautapaikkaa. Hautapaikkojen tarkkaa lukumäärää on mahdotonta määrittää, sillä jotkut haudat on merkitty epäselvästi ja puutteellisesti. Osa hautapaikoista on merkitty selvästi hautakivellä tai muulla muistomerkillä. Hautakivistä ilmenee, että viimeisimmät hautaukset ovat tapahtuneet 2020-luvulla.

Aluehallintoviraston päätös

Itä-Suomen aluehallintovirasto kieltää toistaiseksi hautaamasta kiinteistöllä 905-416-1-68 sijaitsevaan Kullervon hautausmaahan.

Päätöksen perustelut

Hautaustoimilain 8 §:n 3 momentin mukaan aluehallintovirasto voi määrääjäksi tai toistaiseksi kieltää hautaamasta tässä pykälässä tarkoitettuun hautausmaahan, jos hakija on antanut virheellisiä tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet luvan myöntämiseen tai jos toiminnassa rikotaan olennaisella tavalla tämän lain säännöksiä tai lupaehtoja. Hautaustoimilain esitöissä (HE 204/2002 vp, s. 15) todetaan kyseisen säännöksen osalta, että lupaehtojen tai hautaustoimilain säännösten rikkomisen perusteella hautaaminen voitaisiin kieltää vain, jos rikkomukset ovat toistuvia. Lääninhallituksen tulisi yleensä ensin huomauttaa hautausmaan ylläpitäjää, ja vasta, jos rikkomukset siitä huolimatta toistuisivat, hautaaminen voitaisiin kieltää. Ennen kieltopäätöksen antamista hautausmaan ylläpitäjää tulisi kuulla hallintomenettelylain mukaisesti.

Aluehallintovirasto toteaa, että kiinteistöllä 905-416-1-68 sijaitsevalla Kullervon hautausmaalla ei ole tällä hetkellä hautaustoimilain 8 §:ssä edellytetysti ylläpitäjää, jolla olisi lupa hautausmaan ylläpitoon, kun Vaasan Vapaa-ajattelijat ry on lakkautettu 20.1.2017 alkaen. Hautausmaana käytettävä kiinteistö 905-416-1-68 ei myöskään täytä hautaustoimilaissa säädettyjä edellytyksiä. Aluehallintoviraston saamien tietojen ja valvontakäynnillä 30.9.2025 tehtyjen havaintojen perusteella hautausmaalle on haudattu vainajia myös hautausmaan ylläpitäjänä

toimineen Vaasan Vapaa-ajattelijat ry:n lakkauttamisen jälkeen, jolloin alueen on katsottava olevan aktiivisesti hautausmaakäytössä, ja siihen sovelletaan hautausvoimilain säännöksiä. Nykytilanteessa hautaamisen Kullervon hautausmaalle on katsottava rikkovan olennaisella tavalla hautausvoimilain säännöksiä, minkä vuoksi hautaaminen on perusteltua kieltää.

Aluehallintovirasto katsoo, että asiassa ei ole sellaista varsinaista asianosaista tai muutakaan asianosaista, jolle tulisi hallintolain 34 §:n mukaisesti varata tilaisuus tulla kuulluksi ennen hautausmaahan hautaamisen kieltämistä. Vaasan Vapaa-ajattelijat ry, jolle opetusministeriö on myöntänyt luvan perustaa ja ylläpitää Kullervon hautausmaata, on lakkautettu 20.1.2017 alkaen.

Edellä todetuilla perusteilla aluehallintovirasto kieltää toistaiseksi hautaamista kiinteistöllä 905-416-1-68 sijaitsevaan Kullervon hautausmaahan.

Sovelletut säännökset

Hautausvoimilain (457/2003) 1 §:n 1 momentin mukaan tässä laissa säädetään ihmisen ruumiin hautaamisesta ja tuhkaamisesta, tuhkan käsittelystä sekä hautausmaan ja yksityisen haudan perustamisesta, ylläpidosta, hoitamisesta ja lakkauttamisesta sekä krematorion perustamisesta.

Hautausvoimilain 2 §:n 2 momentin mukaan vainajan ruumista ja tuhkaa tulee käsitellä arvokkaalla ja vainajan muistoa kunnioittavalla tavalla.

Hautausvoimilain 8 §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirasto voi myöntää rekisteröidylle uskonnolliselle yhdyskunnalle tai sen rekisteröidylle paikallisyhteisölle taikka muulle rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan perustaa hautausmaa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on edellytykset ylläpitää hautausmaata asianmukaisesti ja että muut hautausmaan perustamiselle säädetty edellytykset täyttyvät. Hautausmaata ei saa ylläpitää taloudellisen voiton tavoittelemiseksi.

Hautausvoimilain 8 §:n 3 momentin mukaan aluehallintovirasto voi määrääjäksi tai toistaiseksi kieltää hautaamista tässä pykälässä tarkoitettuun hautausmaahan, jos hakija on antanut virheellisiä tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet luvan myöntämiseen tai jos toiminnassa rikotaan olennaisella tavalla tämän lain säännöksiä tai lupaehtoja.

Hautausvoimilain 9 §:n 1 momentin mukaan hautausmaan ylläpitäjän tulee omistaa hautausmaana käytettävä kiinteistö tai ylläpitäjällä tulee olla kiinteistöön maakaaren (540/1995) 14 luvun säännösten mukaisesti

parhaalle etusijalla kirjattu vuokraoikeus tai muu käyttöoikeus ja kiinteistön omistajan suostumus hautausmaan perustamiseen. Vuokra- tai muun käyttöoikeuden tulee olla määräaikainen, vähintään 130 ja enintään 200 vuoden pituinen, ja sen tulee käsittää koko kiinteistön alue. Muutoin edellä tarkoitettuun vuokraoikeuteen sovelletaan, mitä maanvuokralain (258/1966) 5 luvun mukaisesta maanvuokraoikeudesta säädetään.

Hautaus-toimilain 9 §:n 2 momentin mukaan hautausmaana käytettävä kiinteistö ei saa olla kiinnityksen kohteena eikä siihen saa kohdistua muita kirjattuja kuin tässä laissa tarkoitettuja erityisiä oikeuksia. Sama koskee hautausmaan ylläpitäjälle kuuluvaa 1 momentissa tarkoitettua vuokra- ja muuta käyttöoikeutta. Hautausmaakäytössä olevan alueen kiinteistöksi muodostamisen edellytyksenä on, ettei siihen kohdistu kiinnityksiä tai muita kirjattuja kuin tämän lain mukaisia erityisiä oikeuksia taikka että se vapautuu niistä kiinteistöksi muodostamisen yhteydessä sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään.

Hautaus-toimilain 9 §:n 3 momentin mukaan hautausmaan ylläpitäjä voi luovuttaa hautausmaakäytössä olevan kiinteistön tai siihen kuuluvan alueen taikka 1 momentissa tarkoitetun vuokra- tai muun käyttöoikeuden vain sille, jolla 3, 7 tai 8 §:n mukaisesti on oikeus hautausmaan ylläpitoon. Muu luovutus on mitätön.

Hautaus-toimilain 13 §:n 1 momentin mukaan hautausmaan ylläpitäjän tulee hoitaa hautausmaata sen arvoa vastaavalla ja vainajien muistoa kunnioittavalla tavalla.

Hautaus-toimilain 26 §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirasto valvoo tämän lain mukaisten velvoitteiden täyttämistä. Aluehallintovirastolla on, sen estämättä, mitä salassapidosta erikseen säädetään, oikeus saada viranomaiselta, hautausmaan ja krematorion ylläpitäjältä sekä yksityisen haudan haltijalta valvonnan edellyttämät tiedot.

Maakaaren (540/1995) 14 luvussa säädetään erityisen oikeuden kirjaamisesta.

Hallintolain (434/2003) 34 §:n 1 momentin mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Hallintolain 55 §:n 1 momentin mukaan tiedoksianto toimitetaan tavallisena tai todisteellisena tiedoksiantona taikka, jos sitä ei voida edellä tarkoitettu tavoin toimittaa, yleistiedoksiantona. Säännöksen 2 momentin mukaan yleistiedoksiantoa voidaan käyttää myös silloin, kun asiakirja on annettava tiedoksi yli kolmellekymmenelle tiedossa olevalle henkilölle tai kun henkilöiden lukumäärää ei tiedetä.

Hallintolain 62 §:n 1 momentin mukaan yleistiedoksiannossa asiakirja pidetään määrätyn ajan vastaanottajan nähtävillä viranomaisessa.

Hallintolain 62 §:n 2 momentin mukaan asiakirjan nähtäville asettamisesta on ilmoitettava yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla ja tarpeen vaatiessa sellaisessa sanomalehdessä, josta vastaanottajan voidaan otaksua parhaiten saavan tiedon. Jos ilmoitusta ei voida tietoliikennehäiriöiden tai muun tähän rinnastettavan syyn vuoksi julkaista viranomaisen verkkosivuilla, asiakirjan nähtäville asettamisesta on ilmoitettava myös virallisessa lehdessä.

Hallintolain 62 §:n 3 momentin mukaan ilmoituksesta on käytävä ilmi, mitä asia koskee sekä maininta siitä, missä ja mihin ajankohtaan saakka asiakirja pidetään nähtävillä. Ilmoituksessa on lisäksi mainittava ajankohta, jona se on julkaistu viranomaisen verkkosivuilla ja todettava, että tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kyseisestä julkaisemisajankohdasta. Jos ilmoitusta ei ole voitu julkaista viranomaisen verkkosivuilla, ilmoituksessa on todettava tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä.

Aluehallintovirastoista annetun valtioneuvoston asetuksen (906/2009) 11 §:n 1 momentin mukaan Itä-Suomen aluehallintovirasto hoitaa 1 §:ssä tarkoitetun toimialueen lisäksi koko maan alueella hautaustoimilaissa (457/2003) tarkoitetut lupa- ja valvonta-asiat sekä kiinteistörekisteritehtävät.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitus on jätettävä Vaasan hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaunnista. Valitusosoitus on liitteenä.

Johtaja Anu Liljeström

Ylitarkastaja Anna Hakkarainen

Tämä päätös on allekirjoitettu sähköisesti.

Tiedoksianto

Päätös on annettu tiedoksi yleistiedoksiantona hallintolain 55 ja 62 §:n mukaisesti.

Lisätietoja antaa johtaja Anu Liljeström, p. 0295 016 224

Itä-Suomen aluehallintovirasto
Postiosoite: PL 2, 13035 AVI
Puhelinvaihde: 0295 016 000
kirjaamo.ita@avi.fi | www.avi.fi

Tämä asiakirja ISAVI/8663/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ISAVI/8663/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Hakkarainen Anna 06.10.2025 11:31

Ratkaisija Liljeström Anu 06.10.2025 11:35